CONTRIBUȚIA TRANSPORTULUI FEROVIAR LA DEZVOLTAREA DURABILĂ ȘI REZILIENȚA ECONOMICĂ: PERSPECTIVE ASUPRA RELAȚIILOR COMERCIALE REGIONALE ȘI A INFRASTRUCTURII TURISTICE

THE CONTRIBUTION OF RAIL TRANSPORT TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND ECONOMIC RESILIENCE: PERSPECTIVES ON REGIONAL TRADE RELATIONS AND TOURISM INFRASTRUCTURE

Florin STANCU
Doctorand internațional, România
ORCID ID: 0009-0003-0763-067
Email: stancu_florin2003@yahoo.com
Universitatea de Stat din Moldova

Alexandru-Vasile BURLUI
Doctorand internațional, România
ORCID ID: 0009-0009-5309-3451
Email:
alexandruvasileburlui@gmail.com
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 656.3:[339.926 + 338.48]
DOI:https://doi.org/10.59295/ssdoed2025.46

***Abstract**: This paper explores the role of railway transport in promoting sustainable development and enhancing regional economic resilience. The analysis focuses on the Republic of Moldova, highlighting how investments in railway infrastructure and the development of thematic train routes can foster tourism and strengthen cross-border trade relations with Romania and Ukraine. By examining best practices from Romania, the study identifies key strategies to modernize railway services, reduce carbon emissions, and improve connectivity for both freight and passenger transport. The findings underline the importance of railway transport in achieving economic growth and environmental sustainability, while emphasizing the need for digitalization and international partnerships in this sector.*

Keywords: *rail transport, sustainable development, rail tourism, cross-border trade, infrastructure modernization, sustainability, regional relations, digitalization, green mobility.*

Rezumat: *Această lucrare explorează rolul transportului feroviar în promovarea dezvoltării durabile și în creșterea rezilienței economice regionale. Analiza se concentrează pe Republica Moldova, evidențiind modul în care investițiile în infrastructura feroviară și dezvoltarea rutelor tematice ale trenurilor pot stimula turismul și pot consolida relațiile comerciale transfrontaliere cu România și Ucraina. Prin examinarea celor mai bune practici din România, studiul identifică strategii-cheie pentru modernizarea serviciilor feroviare, reducerea emisiilor de carbon și îmbunătățirea conectivității atât pentru transportul de marfă, cât și pentru cel de pasageri. Constatările subliniază importanța transportului feroviar în atingerea creșterii economice și a durabilității mediului, subliniind în același timp nevoia de digitalizare și de parteneriate internaționale în acest sector.*

Cuvinte-cheie*: transport feroviar, dezvoltare durabilă, turism feroviar, comerț transfrontalier, modernizare a infrastructurii, durabilitate, relații regionale, digitalizare, mobilitate ecologică.*

Introducere

Transportul feroviar este un mod de transport cu emisii reduse de dioxid de carbon, iar operatorii feroviari depun eforturi susținute pentru a-și îmbunătăți continuu performanța de mediu. Transportul feroviar joacă un rol pozitiv în societate, oferind milioane de locuri de muncă ecologice în întreaga lume și oferind acces la locuri de muncă și oportunități de petrecere a timpului liber. De asemenea, transportul feroviar aduce beneficii economiei globale, permițând accesul fără aglomerație la locurile de muncă și facilitând livrările de marfă. Acesta este motivul pentru care transportul feroviar ar trebui să aibă un rol central în dezvoltarea unor sisteme de transport cu adevărat durabile. Căile ferate ar putea fi cel mai important mod de transport în toate părțile lumii în anii următori. Căile ferate, care transportă multe persoane și produse în același timp cu mai puțină energie, vor juca un rol indispensabil în societate, nu numai din perspectiva dezvoltării durabile, ci și în ceea ce privește crearea de orașe cu costuri reduse și eficiente din punct de vedere energetic, precum și îmbunătățirea calității vieții în regiunile respective. Companiile feroviare, depun eforturi în fiecare zi pentru a introduce și dezvolta noi tehnologii în sau pentru căile ferate. Dezvoltarea de material rulant care economisește energie

și are emisii reduse de CO2 și îmbunătățirea eficienței energetice a exploatării trenurilor prin introducerea frânelor regenerative sunt două dintre numeroasele exemple. Cu toate acestea, eforturile companiilor feroviare nu sunt limitate la domeniul tehnologiei. O altă prioritate, pentru companiile feroviare, este să ia măsuri pozitive pentru a crește nivelul de siguranță, fiabilitate, punctualitate, curățenie și confort pentru a face ca valoarea transportului feroviar ca serviciu, producția totală, să crească continuu, astfel încât fiecare client, utilizatorul final, să aleagă calea ferată ca mod de transport propriu.

Aproape 20% din totalul energiei livrate la nivel mondial este utilizată în sectorul transporturilor, unde combustibilii lichizi sunt sursa dominantă. Numai transporturile reprezintă mai mult de 50% din consumul mondial de combustibili lichizi, iar în timp se preconizează că această pondere va crește la peste 60% până în 2035. În sectorul transporturilor, consumul de energie și, prin urmare, emisiile de CO2 sunt dominate de transportul rutier, urmat de transportul aerian și maritim. Transportul feroviar reprezintă 2% din emisiile de CO2 din sectorul transporturilor. Dezvoltarea durabilă înseamnă crearea unui echilibru între satisfacerea nevoilor unei populații în creștere și sănătatea planetei noastre prin adoptarea durabilității mediului, siguranței, incluziunii și rezilienței. Având în vedere acest lucru, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Națiunilor Unite ne provoacă să gândim mai larg și să adoptăm o perspectivă holistică. Căile ferate, ca parte a unei strategii mai ample de mobilitate urbană, joacă un rol important în abordarea multor ODD-uri – unele direct, altele indirect. Înțelegerea acestui punct necesită o schimbare de la a gândi ce „este" calea ferată, la a lua în considerare ceea ce „face" [1]. Căile ferate sprijină creșterea economică; are potențialul de a sprijini un consum responsabil și o economie circulară în fața creșterii urbanizării și a creșterii populației. Oferă un acces îmbunătățit la locuri de muncă, creând o societate mai incluzivă și mai echitabilă. Prin conectarea comunităților și oferind un acces îmbunătățit la educație, transportul feroviar sprijină, de asemenea, o forță de muncă mai diversă și mai calificată, precum și schimbul cultural, care este cheia coeziunii sociale. Traficul feroviar pe continentul eurasiatic a proliferat în anul 2024, cooperarea dintre țările de-a lungul rutei și îmbunătățirile semnificative ale infrastructurii de transport atât dure, cât și soft au contribuit la această tendință [7]. Drept urmare, transportul feroviar de marfă între China și Europa a devenit nu numai mai fiabil, mai rapid și mai ecologic, ci și mai rentabil decât alte categorii de transport.

Metodologia utilizată în această cercetare a fost una exploratorie și analitică, bazată pe analiza documentară a surselor oficiale și a datelor disponibile despre transportul feroviar. S-au analizat rapoarte și documente relevante pentru a înțelege impactul transportului feroviar asupra dezvoltării durabile, relațiilor comerciale și sectorului turistic. În acest sens, au fost utilizate surse primare și secundare, inclusiv rapoarte statistice, publicații academice și documente de politici publice. Metoda de cercetare calitativă a fost completată de o analiză comparativă între exemplele de bune practici din România și situația actuală din Republica Moldova. **Obiectivul articolului** constă în explorarea contribuției transportului feroviar la reziliența economică și dezvoltarea turistică.

Rolul transportului feroviar în dezvoltarea durabilă. Transporturile sunt responsabile pentru un sfert din emisiile de gaze cu efect de seră (GES) ale UE. Pentru a atinge neutralitatea climatică, este necesară o reducere cu 90% a emisiilor de GES din transporturi până în 2050. Transformarea sistemului feroviar va fi esențială pentru atingerea obiectivelor europene în materie de ecologizare, prin oferirea de soluții de transport decarbonizate și competitive din punct de vedere al costurilor și al timpului, atât pentru călători, cât și pentru transportul de marfă. Rețelele feroviare moderne joacă un rol crucial în creșterea economică prin îmbunătățirea conectivității, reducerea costurilor de transport și promovarea comerțului regional. Forumul Internațional de Transport (ITF) raportează că investițiile naționale în infrastructura feroviară de mare viteză pot crește PIB-ul cu 1-2% într-un deceniu. Prin conectarea nodurilor cheie și facilitarea circulației mărfurilor și persoanelor, infrastructura feroviară stimulează progresul economic. Rețelele feroviare îmbunătățesc comerțul regional prin conectarea țărilor, permițând circulația transfrontalieră a mărfurilor și oferind națiunilor fără ieșire la mare acces la piețele internaționale. Sistemele feroviare moderne îmbunătățesc mobilitatea urbană și interurbană, o piatră de temelie a productivității economice. Sistemele de transport integrate, care combină calea ferată cu autobuzele urbane și taxiurile, reduc aglomerația și îmbunătățesc accesul la cartierele de afaceri pentru lucrătorii care fac naveta.

Deși anumite țări și regiuni depun eforturi pentru decarbonizarea economiei, emisiile din transporturi nu vor scădea suficient de rapid pentru a răspunde provocării uriașe reprezentate de creșterea cererii de transport. Potrivit raportului Transport Outlook 2023 al Forumului Internațional de Transport, cererea de transport va continua să crească în următorii ani, estimându-se o creștere a cererii de kilometri-pasageri

cu 65-79% până în 2050, în funcție de scenariu [8]. În acest context, este esențial să subliniem că transportul feroviar – fie că vorbim de linii principale, transport urban/regional sau transport de marfă – reprezintă cea mai ecologică modalitate de transport în masă. Sistemul feroviar se bazează foarte puțin pe combustibili fosili importați, aproape două treimi din energia totală consumată în sector provenind din surse regenerabile. De asemenea, se remarcă clar prin eficiența energetică ridicată și emisiile scăzute de CO2. Transportul feroviar și navigația internă sunt singurele moduri de transport care au redus emisiile de gaze cu efect de seră (GES) din 1990 încoace.

Din perspectiva sustenabilității generale, transportul feroviar – ca parte a soluțiilor de transport public – oferă 12 beneficii tangibile pentru întreaga societate (oameni, planetă, progres), fiecare dintre acestea fiind legat de unul sau mai multe dintre Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale ONU. Acest rol al transportului feroviar ar trebui confirmat prin obiectivele climatice ambițioase stabilite de Uniunea Europeană, în special atingerea neutralității climatice până în 2050 și realizarea țintelor pentru transport feroviar de mare viteză și transport de marfă prevăzute în cadrul strategiei pentru Mobilitate Durabilă și Inteligentă. În februarie 2024, UE a confirmat o propunere de obiectiv climatic bazată pe date științifice, vizând reducerea cu cel puțin 90% a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (GES) până în 2040, comparativ cu 1990 [6].

Transportul feroviar combinat joacă un rol esențial în comerțul european, fiind unul dintre factorii cheie care contribuie la creșterea sectorului feroviar și la menținerea competitivității acestuia față de transportul rutier. Acest tip de transport, cunoscut sub denumirea de **Combined Transport (CT)**, permite utilizarea eficientă a ambelor moduri de transport – feroviar și rutier – și aduce beneficii economice și de mediu prin reducerea emisiilor și optimizarea resurselor logistice.

Pe parcursul ultimului deceniu, transportul combinat a susținut creșterea sectorului feroviar, înregistrând un avans de aproape 9% între 2018 și 2023, în ciuda scăderii generale a volumelor de transport feroviar cu peste 8% în aceeași perioadă. În prezent, transportul combinat reprezintă aproximativ 50% din totalul transportului feroviar în Europa, iar previziunile arată că acest sector va continua să crească cu un ritm anual de 3% până în 2040 [8].

Un aspect central al dezvoltării acestui tip de comerț îl reprezintă coridoarele feroviare transfrontaliere. Cele mai importante rute includ conexiunile transalpine dintre Germania și Italia, care reprezintă peste

13% din totalul trenurilor de transport combinat din Europa. Alte rute semnificative sunt cele dintre Germania și Cehia, Polonia și Cehia, precum și între Germania și Țările de Jos. Aceste coridoare nu doar că facilitează comerțul dintre statele europene, dar sprijină și integrarea pieței unice de transport a Uniunii Europene.

Dezvoltarea infrastructurii feroviare europene este susținută de rețeaua de coridoare TEN-T, care asigură standardizarea principalelor rute de transport. Această rețea contribuie la creșterea eficienței operațiunilor feroviare prin implementarea sistemului european de management al traficului feroviar (ERTMS) și prin adaptarea liniilor pentru transportul unităților intermodale. Astfel, interoperabilitatea între state și reducerea costurilor de transport devin posibile, ceea ce stimulează creșterea transportului combinat.

În plus, transportul combinat joacă un rol crucial în comerțul intercontinental. Rutele dintre Europa și Asia, precum **Noua Cale a Mătăsii**, devin din ce în ce mai importante pentru transportul mărfurilor, iar Turcia se afirmă ca un nod central al transportului intercontinental datorită conexiunilor sale cu Asia Centrală. Cu toate acestea, războiul din Ucraina a afectat negativ fluxurile de transport feroviar pe coridorul nordic, ceea ce a determinat creșterea importanței coridorului sudic prin Turcia.

În pofida creșterii continue a transportului combinat, acest sector se confruntă cu provocări, precum lipsa capacităților de infrastructură și complexitatea procedurilor transfrontaliere. Cu toate acestea, implementarea unor politici europene favorabile, precum reglementarea privind gestionarea capacităților infrastructurii feroviare și digitalizarea informațiilor privind transportul de mărfuri, ar putea facilita dezvoltarea acestui sector.

În concluzie, transportul combinat reprezintă viitorul sustenabil al comerțului european, fiind o soluție pentru reducerea dependenței de transportul rutier și pentru atingerea obiectivelor climatice ale Uniunii Europene. Acesta asigură nu doar eficiență economică și reducerea emisiilor, ci și conectivitatea necesară pentru a menține Europa competitivă pe scena globală.

Transportul feroviar reprezintă un mod de transport cu o contribuție relativ redusă în structura importurilor și exporturilor de mărfuri din Republica Moldova în primele șapte luni ale anului 2024. Deși este considerat un mod de transport sustenabil și eficient pentru transportul de marfă pe distanțe lungi, ponderea acestuia în totalul exporturilor și importurilor rămâne semnificativ mai mică decât cea a transportului rutier și maritim.

În ceea ce privește **exporturile de mărfuri**, transportul feroviar a reprezentat doar **1,5% din total**, ocupând astfel o poziție marginală comparativ cu transportul rutier, care domină structura exporturilor cu **81,2%**, și transportul maritim, care contribuie cu **14,2%**. Această situație poate fi explicată prin flexibilitatea și rapiditatea transportului rutier, care rămâne preferat pentru livrările către piețele apropiate, precum și prin limitările infrastructurii feroviare din Republica Moldova.

La nivelul **importurilor de mărfuri**, transportul feroviar a avut o pondere ușor mai mare, de **2,6%** din totalul importurilor, dar totuși nesemnificativă în comparație cu transportul rutier, care deține o pondere covârșitoare de **84,2%**. Instalarea fixă de transport și transportul maritim au avut, de asemenea, contribuții semnificative în structura importurilor, de **6,1%**, respectiv **4,0%** [3].

Diferențele majore dintre ponderea transportului rutier și cea a transportului feroviar pot fi atribuite mai multor factori, inclusiv starea infrastructurii feroviare, lipsa unei conexiuni eficiente cu rețelele de transport internațional și preferința companiilor pentru transportul rutier, care oferă mai multă flexibilitate și timpi de livrare mai rapizi.

În concluzie, transportul feroviar în Moldova continuă să joace un rol secundar în comerțul internațional, atât în ceea ce privește exporturile, cât și importurile de mărfuri. Dezvoltarea infrastructurii feroviare și crearea unor conexiuni mai eficiente cu piețele internaționale ar putea contribui la creșterea ponderii acestui mod de transport în viitor, în special în contextul obiectivelor de sustenabilitate și reducere a emisiilor de carbon.

Transportul feroviar joacă un rol esențial în comerțul exterior al Republicii Moldova, fiind o soluție eficientă pentru transportul de mărfuri grele și voluminoase pe distanțe lungi. Datele publicate de Calea Ferată din Moldova (CFM) pentru anul 2024 relevă o serie de condiții tarifare generale și speciale aplicabile exportului și importului de mărfuri pe calea ferată, precum și o listă extinsă de organizații de expediție care activează în acest sector.

Tarifele aplicate transportului feroviar sunt diferențiate în funcție de distanță și de tipul de marfă transportată. Pentru exportul cerealelor, soiei, rapiței și mazării, coeficientul tarifar (K) variază între 3,08 pentru distanțe de până la 20 km și 0,63 pentru distanțe de peste 280 km. Semințele de floarea-soarelui beneficiază de tarife ușor mai reduse, coeficientul K fiind de 2,53 pentru distanțe scurte și de 0,69 pentru distanțe mai mari de 500 km [4].

În cazul importului de mărfuri, tarifele sunt stabilite pe baza tipului de marfă și a punctului de destinație. De exemplu, pentru importul de

făină și malț din Ucraina prin punctele de trecere Vălcineț și Ocnița, coeficienții tarifari sunt fixați la 0,95 și 1,05 [5]. Transportul cimentului și al zgurii de furnal granulară beneficiază de tarife reduse pentru volume mari de marfă, fiind impuse praguri minime de tonaj lunar pentru fiecare stație de destinație.

Transportul mărfurilor în tranzit este un element crucial pentru creșterea conectivității Republicii Moldova cu piețele internaționale. Cele mai importante mărfuri transportate în tranzit includ cerealele, măcucile și șroturile, precum și minereurile. Volumul de marfă transportat pe rutele internaționale din și către porturile Giurgiulești și Etulia este semnificativ, ceea ce evidențiază importanța coridorului feroviar sudic în conectarea Republicii Moldova la rețelele globale de transport.

Coeficienții de reducere aplicabili transportului de mărfuri în tranzit variază între 0,66 și 0,89, în funcție de distanța parcursă și de tipul de marfă transportată [11]. Aceste reduceri tarifare sunt menite să încurajeze utilizarea transportului feroviar pentru tranzitul internațional și să îmbunătățească competitivitatea acestuia în raport cu alte moduri de transport.

Pentru a facilita transportul feroviar de mărfuri, numeroase companii de expediție au încheiat contracte cu Calea Ferată din Moldova pentru anul 2024. Aceste companii, precum „TRANSLOGIST SISTEM" S.R.L., „UNION EXPEDIȚIE" S.R.L. și „GRADALOGISTIC" S.R.L., asigură servicii de logistică și transport pentru diferite tipuri de mărfuri. Majoritatea organizațiilor de expediție sunt situate în Chișinău, dar există și reprezentanțe în alte localități precum Orhei, Rîbnița și Cahul [9].

Lista organizațiilor de expediție este diversificată și cuprinde atât companii locale, cât și companii internaționale, ceea ce subliniază deschiderea pieței moldovenești de transport feroviar către colaborări externe. Fiecare organizație oferă servicii specializate în funcție de tipul de marfă transportată și de itinerariul solicitat de client.

Transportul feroviar în Republica Moldova continuă să fie un pilon important pentru comerțul internațional, iar condițiile tarifare aplicate de Calea Ferată din Moldova reflectă eforturile de a crește competitivitatea acestui mod de transport. Reducerile tarifare pentru volume mari de marfă, alături de implicarea organizațiilor de expediție, contribuie la dezvoltarea sectorului feroviar și la consolidarea poziției Moldovei în rețelele globale de transport.

Cu toate acestea, pentru a maximiza beneficiile transportului feroviar, sunt necesare investiții suplimentare în modernizarea infrastructurii feroviare și în digitalizarea proceselor logistice. În plus, stimularea partene-

riatelor internaționale poate aduce valoare adăugată și poate contribui la transformarea Republicii Moldova într-un nod logistic regional important.

Transportul feroviar de pasageri și mărfuri joacă un rol strategic în economia Republicii Moldova, iar serviciile oferite de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova" (CFM) sunt esențiale pentru conectivitatea internațională a țării. Analiza informațiilor disponibile pe platforma online a CFM evidențiază un set variat de servicii pentru pasageri și mărfuri, precum și condițiile generale de tarifare și expediție. CFM oferă un **serviciu online de vânzare a biletelor de călătorie**, care simplifică procesul de achiziție pentru utilizatorii platformei. Pasagerii au posibilitatea de a cumpăra bilete pentru trenurile internaționale și regionale direct de pe site-ul oficial. Exemplele disponibile arată că, pentru ruta Chișinău – București, biletele pot fi achiziționate online, cu detalii clare privind orele de plecare și sosire, durata călătoriei și prețurile biletelor pentru adulți și copii.

Procesul de achiziție a biletelor presupune completarea detaliilor de călătorie, verificarea datelor și efectuarea plății prin card bancar. Acest sistem digitalizat contribuie la modernizarea infrastructurii serviciilor feroviare din Moldova și alinierea acestora la standardele internaționale.

Oferta **„E-TRAIN"** specifică regulile de întocmire a comenzilor și condițiile de utilizare a serviciului online. Platforma nu permite rezervarea locurilor fără achitarea biletului, iar restituirea biletelor neutilizate se face doar în baza unei proceduri clare și bine definite. De asemenea, există reguli stricte privind introducerea datelor corecte ale pasagerilor și condițiile de călătorie pentru copii. Situația financiară a CFM pentru perioada de gestiune 1 ianuarie – 30 septembrie 2024 arată o scădere semnificativă a veniturilor din vânzări, de la aproximativ 816 milioane lei în perioada precedentă la 510 milioane lei. Această scădere este determinată, în principal, de reducerea veniturilor din prestarea serviciilor și executarea lucrărilor, ceea ce subliniază necesitatea optimizării operațiunilor și diversificării surselor de venit.

Profitul brut (pierdere brută) a înregistrat o scădere semnificativă, de la o pierdere de 28 milioane lei în perioada precedentă la o pierdere de 185 milioane lei în perioada curentă [10]. Această deteriorare a situației financiare necesită implementarea unor măsuri urgente de redresare, inclusiv modernizarea infrastructurii și creșterea volumului de transport feroviar.

Există un potențial real ca calea ferată să facă mai bine și să contribuie la un sistem de mobilitate cu emisii zero eficient și accesibil. Cu toate acestea, beneficiile de mediu ale căii ferate sunt limitate de acope-

rirea sa geografică limitată. Drept urmare, calea ferată este doar un instrument în setul mai larg de soluții, alături de electrificarea drumurilor și combustibilii sintetici pentru aviație, pentru a obține un transport cu emisii zero. Beneficiile transportului feroviar accesibil și sustenabil în contextul turismului în Republica Moldova sunt amplu susținute prin strategiile recente de integrare a rețelei feroviare moldovenești în sistemul european de transport. Transportul feroviar joacă un rol important în facilitarea mobilității turistice, atât pentru cetățenii moldoveni, cât și pentru vizitatorii internaționali. Accesibilitatea călătoriilor internaționale, în special către România și Ucraina, este îmbunătățită prin modernizarea infrastructurii și prin crearea de conexiuni directe între marile orașe și zonele turistice de interes.

Adoptarea unui sistem feroviar sustenabil contribuie la reducerea emisiilor de carbon și la promovarea turismului ecologic, atrăgând astfel turiști preocupați de impactul ecologic al călătoriilor lor. În plus, extinderea rețelei feroviare către standardele europene și implementarea unei infrastructuri moderne facilitează accesul rapid și eficient către diverse destinații turistice din regiune. Acest lucru stimulează economia locală prin creșterea numărului de turiști și prin promovarea unui mod de transport sigur, eficient și ecologic.

Totodată, proiectele de modernizare feroviară prevăd creșterea capacității de transport al trenurilor de noapte și introducerea unor servicii feroviare rapide, ceea ce va spori atractivitatea turistică a Moldovei ca destinație accesibilă și bine conectată cu rețeaua feroviară europeană.

Transportul feroviar are un potențial semnificativ pentru dezvoltarea turismului în Republica Moldova, iar exemplele de bune practici din România arată cum acest sector poate deveni o componentă importantă a ofertei turistice. În prezent, călătoriile cu trenul în România sunt promovate nu doar ca o modalitate practică și sustenabilă de transport, ci și ca o experiență autentică pentru turiști. Traseele feroviare pitorești, precum Mocănița din Maramureș sau calea ferată Oravița-Anina, demonstrează că infrastructura feroviară istorică poate fi valorificată pentru a atrage turiști și pentru a stimula economia locală [2]. Astfel de inițiative pot fi adaptate și în Republica Moldova, prin revitalizarea rutelor feroviare existente și crearea unor pachete turistice care să includă experiențe unice pe șine.

Un exemplu concret este ruta Chișinău-Ungheni-Iași, care poate deveni un model de colaborare transfrontalieră între Moldova și România. Această conexiune feroviară ar putea fi transformată într-un tren tematic, ce promovează patrimoniul cultural comun și oferă turiștilor posi-

bilitatea de a explora ambele țări într-o manieră sustenabilă. La fel de importantă este și ruta Chișinău-Bender-Tiraspol-Odesa, care ar putea să conecteze turiștii cu litoralul ucrainean și să promoveze turismul regional. Crearea unui tren turistic care să traverseze sudul Moldovei și să ajungă la Marea Neagră ar contribui nu doar la dezvoltarea turismului, ci și la consolidarea relațiilor culturale și economice cu Ucraina.

Un alt traseu feroviar care ar putea fi valorificat în Republica Moldova este cel care leagă Chișinăul de Orheiul Vechi, o destinație turistică de top. Această rută ar putea include opriri la vinăriile din regiunea Călărași și vizite la situri culturale și naturale. Trenul ar putea deveni o atracție turistică în sine, oferind turiștilor o călătorie relaxantă prin peisajele rurale și o experiență autentică moldovenească.

Desigur, astfel de inițiative necesită investiții semnificative în modernizarea infrastructurii feroviare. Multe dintre șinele din Moldova sunt vechi și necesită reparații capitale, iar trenurile actuale nu oferă confortul necesar pentru turiști. Cu toate acestea, proiectele de modernizare feroviară pot aduce beneficii pe termen lung, nu doar pentru turism, ci și pentru comerțul internațional. Colaborarea cu operatorii feroviari din România și Ucraina pentru organizarea unor trenuri turistice comune ar putea crește fluxul de turiști și ar deschide noi oportunități de cooperare transfrontalieră.

Prin promovarea turismului feroviar, Republica Moldova are șansa de a deveni o destinație atractivă pentru călătoriile sustenabile. Crearea unor rute tematice, digitalizarea serviciilor și implicarea sectorului privat în dezvoltarea pachetelor turistice ar putea transforma transportul feroviar într-un instrument esențial pentru creșterea atractivității turistice a țării. În plus, colaborarea cu partenerii regionali ar contribui la consolidarea relațiilor economice și culturale, oferind turiștilor oportunități unice de a descoperi patrimoniul comun al regiunii. Implementarea acestor idei necesită un efort coordonat între autorități, operatorii feroviari și sectorul privat, dar rezultatele ar putea aduce beneficii semnificative pe termen lung.

Concluzii

Transportul feroviar reprezintă un pilon important al dezvoltării sustenabile și poate contribui semnificativ la creșterea rezilienței economice și la consolidarea relațiilor comerciale regionale. În Republica Moldova, acest sector are potențialul de a stimula turismul și de a promova comerțul transfrontalier, în special prin îmbunătățirea conectivității cu

România și Ucraina. Exemplele de bune practici din România arată că valorificarea rutelor feroviare istorice și dezvoltarea trenurilor tematice pot atrage turiști și pot contribui la dezvoltarea economică locală. Totuși, pentru a atinge aceste obiective, sunt necesare investiții în modernizarea infrastructurii feroviare, digitalizarea serviciilor și dezvoltarea unor parteneriate transfrontaliere.

Transportul feroviar contribuie la dezvoltarea durabilă prin reducerea emisiilor de carbon și prin oferirea unei alternative ecologice la transportul rutier. Acesta facilitează mobilitatea persoanelor și a mărfurilor, îmbunătățind conectivitatea între regiunile urbane și rurale. În contextul turismului, transportul feroviar poate deveni o experiență autentică și sustenabilă, care promovează patrimoniul cultural și natural al unei regiuni. În plus, transportul feroviar joacă un rol esențial în comerțul regional, oferind o soluție eficientă și rentabilă pentru transportul de mărfuri pe distanțe lungi.

Cercetările viitoare ar trebui să se concentreze pe evaluarea impactului modernizării infrastructurii feroviare asupra economiei Republicii Moldova și asupra dezvoltării turismului. De asemenea, este necesar un studiu aprofundat privind potențialul trenurilor tematice și al rutelor feroviare transfrontaliere în promovarea turismului regional. O altă direcție importantă ar fi analiza oportunităților de digitalizare a serviciilor feroviare și identificarea celor mai bune practici pentru integrarea transportului feroviar moldovenesc în rețelele de transport europene.

Referințe:

1. Achieving sustainable development goals in the rail industry requires a total systems approach. Disponibil: https://www.arup.com/insights/achieving-sustainable-development-goals-in-the-rail-industry-requires-a-total-systems-approach/ [Accesat la 10.10.2024]
2. Călătorii cu trenul prin România: cele mai pitorești rute. Disponibil: https://blog.stayhere.ro/calatorii-cu-trenul-prin-romania-cele-mai-pitoresti-rute [Accesat la 10.10.2024]
3. Comerțul internațional cu mărfuri al Republicii Moldova în luna iulie 2024 și în ianuarie-iulie 2024. Disponibil: https://statistica.gov.md/ro/comertul-international-cu-marfuri-al-republicii-moldova-in-luna-9539_61465.html [Accesat la 10.10.2024]
4. Condiții generale la distanță la export din 01.01.2024 – 31.12.2024. Disponibil: https://tracer.railway.md/tarif/ro/export/export2024.html [Accesat la 10.10.2024]

5. Condiții generale tarifare la importul mărfilor din 01.01.2024 – 31.12.2024. Disponibil: https://tracer.railway.md/tarif/ro/import/import2024.html [Accesat la 10.10.2024]
6. European Commission (2021). Europe's Rail Joint Undertaking Master Plan (DRAFT). Directorate-General for Transport and Mobility, Brussels. 146 p
7. Freight trains facilitating regional growth. Disponibil: https://www.chinadailyhk.com/hk/article/599175 [Accesat la 10.10.2024]
8. ITF (2023). ITF Transport Outlook 2023. OECD Publishing, Paris. Disponibil: https://doi.org/10.1787/b6cc9ad5-en [Accesat la 10.10.2024]
9. Lista organizațiilor de expediție care au încheiat contract privind organizarea transportului de mărfuri pe calea ferată din Moldova pentru anul 2024. Disponibil: https://tracer.railway.md/tarif/ro/expeditor24.html [Accesat la 10.10.2024]
10. Situații financiare Calea Ferată din Moldova H2024
11. Transportul mărfurilor în tranzit de la 01.01.2024 până la 31.12.2024. Disponibil: https://tracer.railway.md/tarif/ro/tranzit/tranzit2024.html [Accesat la 10.10.2024]